

Temps era temps, en un bosc encantat...

L'any 2008 arriba amb un fort accent sondheimià a l'escena i a la pantalla. La companyia Dagoll Dagom, després d'haver revisitat intensament dos dels seus clàssics, *Mar i Cel* i *El Mikado*, s'endinsa en els territoris complexos i sempre fascinants d'aquest autor, un dels més cèlebres del teatre musical contemporani. Stephen Sondheim és el creador, entre més, d'*A Little Night Music*, *Sweeney Todd* i *Company*. Ara Dagoll Dagom representarà *Boscós endins*, versió catalana d'*Into the Woods*, el musical creat per Stephen Sondheim i James Lapine que, des que fou estrenat el 1987, no ha deixat de representar-se a banda i banda de l'Atlàntic. Per a la companyia que dirigeix Joan Lluís Bozzo, després d'haver adaptat autors d'èxit del musical anglosaxó, com Gilbert & Sullivan o les cançons de Cole Porter –un altre nom amb majúscula de l'escena musical–, representa el primer cara a cara amb el Shakespeare del teatre musical, l'home que, com afirmen els seus nombrosos i infatigables seguidors, va “fer adult” el teatre musical de Broadway, però que els seus detractors acusen, per contra, d'haver estat el soterrador de la tradició del musical americà amb espectacles de músiques aspres i arguments complicats. Curiosament, aquesta obra era inicialment un projecte del Teatre Nacional de Catalunya, amb la companyia El Musical més Petit, tot i que al final no va reeixir. Ara, finalment, *Boscós endins* arriba a l'escena barcelonina, al Teatre Victòria, després d'haver estat presentada al Temporada Alta de Girona. Al repartiment, s'hi barregen noms veterans de la companyia i rostres populars, com ara la cantant –ara eurovisiva i tot– Gisela, a la primera incursió en un musical complex; o la cantant i actriu Mone, en el paper secundari de la bruixa, que a Broadway feia la recordada Bernadette Peters, una de les actrius favorites de l'autor. No hi serà, en canvi, Jordi Estadella, que ha deixat el muntatge després de l'estrena a Girona. Per a Bozzo, l'obra és “un conte de contes”, una comèdia onírica que es desenvolupa a partir

El realitzador Tim Burton amb la versió cinematogràfica de 'Sweeney Todd' i la companyia Dagoll Dagom amb 'Boscós endins' posen el nom de Stephen Sondheim en un primer pla.

La companyia Dagoll Dagom va presentar a Girona el musical *Boscós endins*, de Stephen Sondheim, i ara s'estrenarà a Barcelona.

d'algunes de les narracions fantàstiques més conegudes dels germans Grimm, com ara “La Ventafocs”, “El Jan dels fesols meravellosos” o “La Caputxeta”, ara mostrades des de la complexitat psicològica, mentre “ens condueix a un viatge iniciàtic a través de les nostres pors i els nostres desigs”. Un musical que al cap i a la fi ens alerta del perill que de vegades implica el compliment dels nostres anhels i els nostres somnis, com canten els protagonistes a l'inici de l'obra.

De primer hi va haver *Sweeney Todd*, un musical d'accent brechtian que Sondheim mateix titllà del més inquietant del seu repertori i en què els protagonistes –a més d'un espectador li costà de pair– eren una parella de sàdics assassins fent de les seues a l'Anglaterra victoriana. Després arribà *Sunday in the Park with George*, la primera col·laboració

amb James Lapine. I acte seguit tots dos creadors decidiren de viatjar al cor més fosc dels contes infantils, a l'altra banda de l'edulcorat espill disneyià, per contar allò que ningú no ens havia contat: allò que succeeix després del “i foren feliços i menjaren pastissos” dels contes. Una passa més en el paisatge musical de Broadway, que, a diferència d'alguns muntatges de Sondheim, fou ben rebut pel públic i aclamat per la crítica.

Un conte moral amb cançons on res no és allò que sembla, tot i l'inici amb el clàssic “temps era temps” en la veu del narrador, en què les bruixes no són tan bruixes i més humanes i els prínceps no tan encantats ni encantadors, dissortadament per a les Ventafocs. Entre les cançons més celebrades de l'espectacle hi ha “Not one is alone” –“Mai ningú està sol” en l'adaptació catalana–, que

Tim Burton ha convertit en film el musical de Stephen Sondheim *Sweeney Todd*. S'estrenarà el mes entrant.

ha acabat formant part del repertori dels cantants de Broadway. Durant l'estrena, i en ple esclat de la sida, la cançó esdevingué un dels himnes solidaris del món teatral. Anunciat com un "musical per a riure, plorar i reflexionar", l'obra, com assenyala Dagoll Dagom, connecta, tant per la maduresa com a obra musical, com per una "poètica visual molt màgica", amb l'estil i l'esperit d'aquesta companyia veterana, pionera del musical català. Ara només manca saber si seguirà els passos de *Mar i Cel* o d'*El Mikado*.

Tim Burton i el barber diabòlic del carrer Fleet. A diferència de l'escena, la pantalla no ha estat gaire amable amb l'obra de Sondheim, segurament per l'aridesa i la dificultat dels seus musicals. Així i tot, obres com *West Side Story*, ací com a lletrista, i *Golfus de Roma*, com a creador de música i lletrista –segurament l'obra més popular–, han inscrit el seu nom a la història del cel·luloide. D'una altra banda, com a compositor, Sondheim ha intervingut en bandes sonores com l'*Stavisky* d'Alan Resnais o *Dick Tracy* de Warren Beatty. Ara, finalment, un director d'èxit i de culte com Tim Burton ha estat l'encarregat d'adaptar a la pantalla una de les obres més ambicioses, *Sweeney Todd*, un musical amb to operístic i argument insòlit per a l'escena de Broadway al seu moment. Estrenat el 1989, la crítica el saludà com la proposta més arriscada exhibida en un teatre comercial fins aquell moment –tractava de qüestions

tan poc musicals com el canibalisme– i aplaudirà el desafiament que significarà per al teatre musical. Un èxit de crítica, però no tant de públic, en un moment que l'escena acull el triomf d'un musical enlluernador com *Evita* i el posterior desembarcament dels grans megamusicals britànics. Amb tot, l'obra, després, passa a formar part dels repertoris dels teatres d'òpera i continua una llarga carrera musical.

Ara, el barber diabòlic i venjatiu ha

entrat en el catàleg de personatges atípics i extravagants, d'inequívoc gust gòtic, que conformen l'obra burtoniana amb Pee-Wee's, Edward Scissorhands, Ed Wood i més éssers marginats de la societat benpensant. Per a interpretar el protagonista sanguinari, Burton ha tornat a confiar en Johnny Depp, una elecció que molts sondheimistes no han acabat de veure amb bons ulls per la complexitat de les cançons de l'obra i la inexperiència de l'actor com a cantant. La seua companya, Helena Bonham-Carter, es l'encarregada de la part dolenta i femenina, la senyora Lovett, especialitzada en la realització de deliciosos pastissos amb els cossos de les víctimes del barber...

Anunciada l'estrena per a l'11 de febrer a Amèrica, i a Europa el 15 de febrer, la nova producció de Burton ha despertat gran expectació, alimentada en les diverses webs oficials i de fans del director, neguitoses per veure els resultats d'aquesta combinació de gènis extravagants, Sondheim-Burton. Ara resta saber com acollirà el gran públic una obra als antípodes de les comèdies musicals a què la pantalla ens ha acostumat darrerament.

Carles Gàmez ha

Sondheim, l'amic barceloní

Des que Salvador Escamila cridà el nom de Maria, la protagonista de *West Side Story*, el nom de Stephen Sondheim ha caminat intermitentment per la música i l'escena catalana. El lletrista tot-terreny Jaume Picas posà al servei de la cantant Núria Feliu algunes de les cançons dels musicals de Sondheim –*Company*, *Follies*– a la dècada dels 70. El lligam Sondheim-Barcelona començà a arrelar amb força a partir dels anys 90, amb l'adaptació de musicals com ara *Marry me a Little* (*Casem-nos una mica*), dirigit per Pere Planella, o *Assassins* amb Ricard Reguant. Per una altra banda, Mario Gas fou el culpable, amb fortuna desigual, de muntatges com ara *Sweeney Todd*, *Golfus de Roma* i *A little Night music* o *Música per a una nit d'estiu*. Les tribulacions sentimentals dels protagonistes de *Company* es mostraren al Lliure amb direcció de Calixto Bieito, i El Musical més Petit s'encarregà de *Merrily We Roll Along* (*Alegrement anem fent camí*), dirigit per Javier Durte, un musical que significà per a la companyia el trànsit de les melodies de Rodgers a les de Sondheim. Tampoc no hi han faltat intèrprets en solitari, al club Sondheim barceloní, com ara Nina, amb direcció musical de Lluís Vidal, o la parella Àngels Gonyalons - Carles Sabater a l'espectacle *Tots dos*. A València, al desaparegut Espai Moma es van poder sentir unes quantes notes de la melodia sondheimiana, i la companyia L'Oca Underground ja fa temps que es dedica en cos i ànima a difondre el patrimoni musical del compositor nord-americà.